

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ΄.
ΑΡΙΘΜ. 18 (138).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἑτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ ΣΤ΄.
τῇ 15/27. Δεκεμβρίου 1890.

JOHANN NEPOMUK VON NUSSBAUM.

Πᾶς ἰατρός, εἴτε παρὰ τῇ αὐτῇ ἡγεμόνος, εἴτε ἀπὸ τῆς καθηγητικῆς ἑδρας, εἴτε ἐν τῇ ταραχῇ καὶ τῷ θορύβῳ τῶν μαχῶν εἴτε ἐν οἴῳ δήποτε κύκλῳ ἐνεργείας ἐκτελῶν τὸ καθήκον του εἶνε ἀληθῆς βοηθός, εἶνε εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος· διότι πρὸς εὐσυνείδητον ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του ἀπαιτεῖται προσωπικὸν θάρρος, δύναμις θελήσεως, εὐκρινὴς φιλανθρωπία καὶ εἰς τὰς πλείστας περιστάσεις ἀληθινὴ αὐταπάρνησις. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἰατροί, οἵτινες παρέχουσιν ἀπιστεύτους σχεδὸν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ὀλιγωροῦντες παντὸς ἰδίου συμφέροντος ἀφοσιοῦνται ἐντελῶς καὶ μεθ' ὑπερανθρώπου σχεδὸν αὐταπαρνήσεως εἰς τὸ καθήκον των, πρὸς ὅσον οἶόν τε γενικωτέραν τῆς ἀνθρωπότητος ἀνακούφισιν καὶ εἰ δυνατὸν σωτηρίαν ἀπὸ τῶν μαστιζόντων αὐτὴν δεινῶν. Τοιοῦτος ἀνὴρ ἦτο καὶ ὁ ἐσχάτος, τῇ 31. ὁκτωβρίου, ἐν Μονάχῳ ἀποβιώσας διάσημος ἰατρός, καὶ ἰδίᾳ ἐξοχος χειρουργός καθ. Δρ. Nussbaum, τοῦ ὁποῖου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν ἐνταῦθα.

Ὁ Δρ. Ἰωάννης (Nepomuk von) Nussbaum ἐγεννήθη τῇ δευτέρᾳ Σεπτεμβρίου 1829 ἐν Μονάχῳ. Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης ἐσπούδασε τὴν ια-

τρικὴν· τῷ 1852 διαρίσθη βοηθὸς τοῦ χειρουργικοῦ τμήματος ἐν τῷ γενικῷ νοσοκομείῳ τῆς αὐτῆς πόλεως. Τῷ 1857 ἐγένετο ὑφηγητής, τρία δὲ ἔτη ὕστερον διαρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ τῆς ὀφθαλμολογικῆς κλινικῆς. Ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς χειρουργοῦ ἠδ' ἔτι αὐτοῦ ὡς οφθαλμολογικοῦ κλινικοῦ ἰατροῦ ἠναγκάσθη μετ' οὐ πολὺ νὰ ἰδρῶσιν μεγάλην ιδιωτικὴν κλινικὴν. Οἱ ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποῖους ἔσωσεν ὁ διάσημος οὗτος ἰατρός, εἶναι ἀναρίθμητοι, ἐπ' ἰσῆς δὲ ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ πτωχοί, εἰς τοὺς ὁποῖους οὐ μόνον τὴν ἰατρικὴν του βοήθειαν παρεῖχεν ἀμισθί ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ἰατρικά, καὶ μέσα ἐνδυναμωτικά καὶ χρήματα μετρητὰ ἐδωρεῖτο καὶ πᾶσαν δυνατὴν ἀνακούφισιν ἐπεδαψιλεύετο. — Ἐνταῦθα εἶνε ἴσως εὐκαρὸν νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ὁ Δρ. Nussbaum θερμοτάτα συνίστα τοὺς ἐλλήνι-

κοὺς οἶνους ὡς τονωτικοὺς καὶ ἰαματικοὺς καὶ συντόνως εἰργάσθη πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν Γερμανίαν. — Οὐ μόνον δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀρρώστους ἦτο φιλανθρωπώτατος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀπόρους φοιτητὰς τῶν παραδόσεών του ἀπέδιδε πάντοτε τὰ διδασκτρα, ἅτινα ὑπεχρεοῦντο νὰ πληρῶνωσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

JOHANN NEPOMUK VON NUSSBAUM.

Θαυμασίαν δραστηριότητα, καρτερίαν, καὶ ἰκανότητα ἀνέπτυξεν ὁ Δρ. Nussbaum ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν τοῦ 1866 καὶ 1870, ὅτε, περὶ τὰ τέλη τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, εἶχε διορισθῇ γενικὸς ἱατρός τοῦ πρώτου βαυαρικοῦ στρατιωτικοῦ σώματος. Διὰ τὴν πλήρη αὐταπαρνήσεως δραστηριότητά του ἀπενεμήθη εἰς τὸν προστάτην τοῦτον ἄγγελον τῶν τραυματιῶν γέρας ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τεσσαράκοντα χιλιάδων φλορινίων, τὰ ὅποια ὁ εὐγενὴς ἀνὴρ ἀμέσως ἐδώρησεν ὑπὲρ τῶν Βαυαρῶν ἀπομάχων, τοῦθ' ὅπερ πολλῶ ὕστερον ἐγνώ-

σθη τυχαίως, διότι ὁ φιλόανθρωπος οὗτος Γερμανὸς δὲν ἐχάριζε διὰ νὰ ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά του εἰς τὰς ἐφημερίδας. Πολλοὶ τιμαὶ καὶ πολλὰ παράσημα ἀπενεμήθησαν εἰς τὸν φιλόανθρωπον τοῦτον ἱατρόν, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀληθῶς ἐκόσμει ἐνδοθεν τὰ στήθη τοῦ ἀνδρὸς ἦτο ἡ συνείδησις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθήκοντων αὐτοῦ ὡς ἱατροῦ καὶ ὡς ἀληθοῦς χριστιανοῦ. Διὸ τὸν τάφον αὐτοῦ ἐκόσμησαν οὐ μόνον ἄνθη καὶ στέφανοι, ἀλλὰ καὶ δάκρυα — εἰλικρινῇ, θερμά, εὐγνώμονα δάκρυα τοῦ λαοῦ.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΟΝΗΣ.

B.

Καὶ ἐπειθ' ἴσθις, ἣν ἐπορίσθην ἐκ μακροτάτης πείρας καὶ ἐπισταμένης φυσιογνωμικῆς μελέτης διαφορωτάτων προσώπων, εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει εἶναι βεβαίως ὡραιότεροι ἢ ὅσον συνήθως παριστάνονται. Ἐκαστον πρόσωπον ἔχει τρόπον τινὰ ἴδιον τύπον καλλονῆς ἢ τοῦλάχιστον κλίνει πρὸς τοιοῦτόν τινα ἰδιάζοντα τύπον, ἂν δὲ ὁ τύπος οὗτος ἀνεγνώριζετο ὁρῶς καὶ ἐτύγχανε τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ περιποιήσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν δυσμόρφων προσώπων θὰ ἐγίνετο πραγματικῶς πολὺ μικρότερος τοῦ νῦν ὑπάρχοντος. Ἐκ γενετῆς δυσμόρφοι ὑπάρχουσι μόνον ὀλίγοι· ἀπολύτως ἀσχημοὶ καὶ δυσειδεῖς εἶναι μόνον οἱ διάστροφοι καὶ παραμεμορφωμένοι, καὶ τούτων δὲ τῆς ἀσχημίας αἰτίοι εἶναι πολλάκις οἱ γεννήτορες. Αὐτὰ τὰ ἐν γένει ὡραῖα παιδικὰ πρόσωπα παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐξέρχεται ὡς δυσειδὲς πλάσμα ἐκ τῶν χειρῶν τῆς φύσεως. Καὶ τίς οἶδε πόσον σημαντικῶς θὰ συνετέλει εἰς τὴν παραγωγὴν μονίμου καὶ ἀνεξαλείπτου καλλονῆς ἡ προσπάθεια τοῦ διατηρεῖν ὅσον οἶόν τε μακρότατον χρόνον τὴν ὑπάρχουσαν παιδικὴν ὡραιότητα. Τὰ χαρακτηριστικὰ ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ὑπὸ τοὺς χαρίεντας τύπους τῆς παιδικῆς ἡλικίας θὰ καθίσταντο στερεὰ καὶ μόνιμα καὶ δὲν θὰ ὑφίσταντο οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν καὶ παραμόρφωσιν.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο θὰ ἦτο βεβαίως ἀναγκαῖον νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὸν αὐξανόμενον καὶ ἀνάπτυσσόμενον παῖδα ὅσον οἶόν τε μακρότατον χρόνον ἡ παιδικὴ ἀφέλεια καὶ ἡ παιδικὴ ἀθωότης, τοῦθ' ὅπερ δυστυχῶς σπανιώτατα συμβαίνει. Ὑπάρχει ἄρωμά τι, χρυσὴ τις πνοὴ τῆς νεότητος, ἣτις, ὅπως ἡ πρῶνι δρόσος ἐπὶ τοῦ ρόδου, εἶνε διακεχυμένη ἐπὶ τῶν παιδικῶν προσώπων· τὸ ἄρωμα τοῦτο, ἡ πνοὴ αὕτη, δὲν ἔπρεπεν οὔτε ἐκ μοχθηρίας ν' ἀφαιρῇ τι οὔτε ἐξ ἀμελείας νὰ ἀφανίζηται. Καὶ ἂν πραγματικῶς συναντῶμεν ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἀναγκάζομεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶναι ἀπολύτως δυσειδῆ, οὐχὶ σπανίως ἐκπλήττει ἡμᾶς αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῶν προσώπων τούτων ἔκφρασις τις, ἣτις ἄρδην ἀνατρέπει τὴν προτέραν ἡμῶν κρίσιν καὶ ἐξελέγχει αὐτὴν ψευδῇ καὶ πεπλανημένην.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἠπόρουν καὶ ἠγνόουν, πῶς ἠδύνατό τις νὰ λύσῃ τὸ αἶνιγμα τοῦτο· ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησα καὶ συγχρόνως ἀνεκάλυψα, ποῦ ἔγκειται

τὸ ἰδιάζον τοῦτο ἐκάστω προσώπῳ τῆς καλλονῆς στοιχεῖον. Ἡ τοῦ προσώπου ἔκφρασις παρ' ἐκάστω ἀνθρώπῳ — καὶ πρὸ πάντων παρὰ ταῖς γυναῖξιν — κατ' ἐκείνην μάλιστα τὴν στιγμὴν εἶνε ὡραιότατη καὶ χαριεστάτη, καθ' ἣν τὰ χαρακτηριστικὰ ἀπὸ φυσικοῦ τινος καὶ εὐθύμου γέλωτος μεταβαίνουν εὐθὺς εἰς τὴν συνήθη θέσιν αὐτῶν. Ὁ γέλως αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐξωραΐζει καὶ καλλύνει τὸ πρόσωπον· ἀλλ' ἐν παντὶ πλήρει καὶ ἀχαλινώτῳ γέλῳτι συνυπάρχει κατὰ κανόνα καὶ μικρά τις διαστροφή τῶν χαρακτηριστικῶν. Ἀφανιζομένης λοιπὸν ἀμέσως μετὰ τὸν γέλῳτα τῆς μικρᾶς ταύτης διαστροφῆς, καὶ ὑπολειπομένης μόνον τῆς φαιδρᾶς καὶ εὐθύμου ἐκφράσεως ἐν τοῖς χαρακτηριστικοῖς, τὸ πρόσωπον ἀφικνεῖται οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ κορύφωμα τῆς ἐφικτῆς αὐτῷ καλλονῆς καὶ χάριτος.

Τὸ μεσουράνημα τοῦτο τοῦ φυσικοῦ ὡραϊσμοῦ ὤφειλον πρὸ πάντων οἱ κύριοι φωτογράφοι νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ προκαλῶσι λεληθότως, ἂν οὐχὶ δι' ἄλλων μέσων, ἀλλὰ τοῦλάχιστον διὰ προηγουμένης σκοπίμου συνδιαλέξεως μετὰ τῶν φωτογραφηθησόμενων προσώπων· διότι ἡ συνήθως ὑπὸ τῶν φωτογράφων γινόμενη ἀπλὴ παραίνεσις πρὸς τοὺς φωτογραφουμένους, ὅπως «φαιδρύνωσι τὸ πρόσωπον», δύναται πᾶν ἄλλο νὰ προκαλέσῃ ἢ τὴν φυσικὴν καὶ ἀνεπιτήδευτον φαιδρότητα τῆς τοῦ προσώπου ἐκφράσεως· τούναντίον δὲ προκαλεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βεβιασμένον τι καὶ ὅλως ἀφύσικον «μειδίσμα» ὅπερ παραμορφώνει μᾶλλον ἢ φαιδρύνει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου.

Ἡ ἀνωτέρω περιγραφείσα καθωραϊστικὴ ἔκφρασις τοῦ προσώπου γίνεται φυσικῶς τῷ λόγῳ ἐπαισθητῇ καὶ ἐν τῷ συναισθήματι τῆς χαρᾶς. Ἐν γένει δὲ ἡ χαρὰ — τὸ ὀζυγόνον τοῦτο τῆς ψυχῆς — εἶνε ἐξαιρετικὸν κοσμητικὸν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἀκτινοβόλος καὶ λαμπρός, αἱ ὀφρὺες αἵρονται ἐλαφρῶς καὶ ἡπίως, τὸ μέτωπον εἶνε λεῖον καὶ ἄνευ ρυτίδων, αἱ παρειαὶ στρογγυλαίνονται καὶ χρωματίζονται ζωηρότερον, τὸ στόμα διανοίγεται ἐλαφρῶς καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως, τὰ χεῖλη διογκοῦνται μαλακῶς καὶ πορφυροῦνται μετρίως, καὶ ἐν συντόμῳ ὁλόκληρον τὸ πρόσωπον φαίνεται νεανικώτερον καὶ ὡραιότερον, ἀφανιζομένης αἴφνης πάσης τυχὸν ὑπαρχούσης ἄλλως ἀσχημίας τῶν χαρακτηριστικῶν.

Ποῖα δὲ εἶναι τὰ ἀσχημίζοντα τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου στοιχεῖα;

Ἐν πρώτοις, ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα τοῦ